

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.с.н. Соня Борисова Илиева
за доц. д-р Веселин Пенчев Петков

във връзка с участието му в обявения от ШУ „Епископ Константин Преславски“ конкурс за заемане на академичната длъжност **ПРОФЕСОР** в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята (Социална география, културен туризъм и регионално развитие) в Катедра „География, регионално развитие и туризъм“ към Факултета по Природни науки

1. Кратка информация за кандидата

Доц. д-р Веселин Петков е единствен кандидат в обявения конкурс. Той е завършил средното си образование в ПГОХХТ „проф. д-р А. Златаров“. Придобил е бакалавърска и магистърска степен в научната област на обявения конкурс. Успоредно с това е завършил различни нива на курсове по английски език, руски език и турски език. През 2019 г. защитава ОНС „доктор“. Работил е като учител, преподавател в Катедра „География, регионално развитие и туризъм“. В момента изпълнява длъжността зам. Декан на Факултета по Природни науки. Работил е в различни проекти: 1 международен, национални и университетски, което следва да бъде отразено в параграф 2 на настоящата рецензия.

2. Удовлетворяване на минималните национални изисквания за заемане на длъжността ПРОФЕСОР

Съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и приетите минимални наукометрични показатели в професионално направление 4.4. Науки за Земята, кандидата изпълнява изискуемите 600 точки, като участва в настоящия конкурс с 819,64 точки, които са разпределени по групите от показатели, както следва:

- по показател А: 50 т. от изискуеми 50 т.;
- по показател В: 100 т. от изискуеми 100 т.;
- по група от показатели Г: 256,64 т. от изискуеми 200 т.;
- по група от показатели Д: 163 т. от изискуеми 100 т.;
- по група от показатели Е: 250 т. от изискуеми 150 т.

3. Анализ на представените в конкурса публикации на кандидата

Като **хабилитационен труд** доц. д-р Веселин Петков представя монографията си „Културна география“. Тя дава нов поглед към географското знание, с цел да произлезе едно ново виждане към регионалните социокултурни и демографски проблеми в света и България. В нея се запознава с теоретичните постановки и концепти в културната география. По-нататък последователно се разглеждат цивилизациите, като част от основният клон в тази наука, а именно География на цивилизациите. Представя се модерен поглед и върху актуални теми като: география на потреблението, география на конфликтите, кулинарната география и т.н. Това са теми, свързани със социума, кореспондиращи с желанията, навиците и културните различия. Авторът фокусира върху това, че чрез тази модерна

география се надява да изгради в читателя нов поглед на географското знание.

В същото време доц. д-р Веселин Петков е публикувал **учебници и учебни помагала**, някои от тях в съавторство с проф. д-р Милен Пенерлиев.

В „Сборник учебни материали по География на населението и селищата“, който е разработен по тематичните раздели, съгласно действащата учебна програма. В края на учебника е поместен речник на термините, като авторите считат, че по-успешно изучаване на материала от всяка тема ще е положително опосредстван при предварително запознаване с понятийния апарат. В учебника има заложиени задачи за самостоятелна работа – това са практическите задачи, чрез които ще се получи затвърдяване на знанията, както и да доведат до придобиване на нови умения като за работа с географски текст, така и до съставяне на географски прогнози, анализ на статистически данни. Незнайно защо в резюметата на тази публикация, предназначена за научното жури съществува текст, който призовава журито да се подготви по тази учебна дисциплина: „Не забравяйте, че успешната подготовка за семестриален изпит изисква отговорност и постоянство. Успех!“

В „Сборник учебни материали по география на населението, селищата и регионите в България“ се прави опит да се запълни празнината от учебни помагала по учебни дисциплини в сферата на Обществената география. Темите са строго определени по обем. В тях има както задачи за самостоятелна работа, така и „карета“ с допълнителен текст с цел разнообразяване на научният стил на изданието. В края на всяка тема има разработена бланка за семинарни занятия. Тя, освен че затвърждава базовите знания от темите, има за цел и да развие нови такива с помощта на самостоятелна работа с научни текстове и статистически данни.

Следващият сборник, с който доц. д-р Веселен Петков участва в конкурса е „Сборник учебни материали по География на туризма на България“. Той е съобразен с учебните програми по дисциплините География на туризма и Туристически ресурси на България. Тук, в резюмето на публикацията има отново обръщения за журито като към студенти, което води до заключението, че резюмето е точно копие на увода на изданието.

Другото издание, което обогатява научните публикации на кандидата е поредицата от два тома „Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география“ 1-ва и 2-ра част:

В Първа част се засягат проблеми като районирането в географски аспект, райони за планиране в България, етнографските особености на териториите в България, геоглобални проблеми като география на конфликтите и география на пандемииите, и още ред актуални теми, касаещи обществената география.

Във Втора част са намерили място проблеми с практико-приложна стойност, разглеждащи изследването на населението и селищата в България, българските диаспори, фолклорните различия на териториите, анализират глобалните кризи с отражение в обществото и други.

Доц. д-р Веселин Петков представя в конкурса за ПРОФЕСОР и учебника „Примерни маршрути за провеждане на теренни практики по обществена география“. Той представя няколко варианта (маршрута) за теренни географски практики по обществена география, а така също и методически насоки и варианти за провеждане на начални теренни научни изследвания.

Кандидатът в съавторство предлага и глава от колективен сборник на тема „Геодемографски проблеми на България. Брой и движение на населението. Структура на населението“. В тази глава фокусът е поставен върху това, че количествените и качествените характеристики на населението са определящи за степента на социалноикономическото развитие на всяка една държава.

За конкурса доц. д-р Веселин Петков представя и внушителен брой **статии и доклади**:

На първо място измежду тях следва да се поставят **статии в световна база данни**. Те са две и са в съавторство.

Първата е „Modern characteristics of Bulgarian border territories.“ /„Съвременна характеристика на българските гранични територии“/ – в нея граничните територии се разглеждат характеризират като част от йерархичната структура на националното географско пространство, развитието на селищата, населението и специфичното погранично стопанство в тях.

Втората статия „Social status and Gut Microbial Dysbiosis in adults and children with Autism Spectrum Disorders: a profound review of the available literature sources“ /“Социален статус и чревни микроби, Дисбиоза при възрастни и деца с разстройства от аутистичния спектър: задълбочен преглед на налични литературни източници“/ - в тази статия се разглежда аутизмът като комплексно разстройство без конкретна диагноза, като прегледът, който се прави в статията има за цел да предостави основна информация за дефиниции, исторически данни, диагностика методи, поведенческа етиология, стомашно-чревни и социални проблеми при възрастни и деца с ASD.

Тъй като доц. д-р Веселин Петков е представил голям по обем статии и доклади, включително в реферирани и индексирани издания, то по-нататък в рецензията ще бъдат посочени само темите, които те разглеждат, без да се описват наименованията им:

- изследване на географското разпределение на защитените от ЮНЕСКО обекти в балканските държави;
- за развитие на кулинарния туризъм като част от кулинарните регионални традиции на териториите;
- класификацията на градските селища в България в историко-географски аспект, като се акцентира върху генезиса и формирането на днешната градска мрежа в страната;
- концепции и подходи за характеризиране на кулинарните различия в дадените територии;
- основни промени на пазара на труда от началото на пандемията Covid-19;

- феномен на бързооборотните потребителски стоки (FMCG) в контекста на тяхното производство и търговия; анализ на положителното въздействие на пандемията от COVID-19 върху бързооборотните стоки;
- анкетно изследване като един от най-често използваните теренни методи в изследователската работа;
- статията разглежда основните принципи на устойчивия туризъм – направена е аналогия с приложението на тези принципи в Шуменска област, чрез анализ на културно-познавателния туризъм и на възможностите за развитие на винен туризъм;
- проява на културно-познавателния туризъм свързан с отношението към храната също се и засилване на тенденцията към интереса на туриста към дадено автентично „кулинарно място“;
- през последните две години, обаче, в разрез с общата тенденция на запазване на негативните индикации за излизане от кризата, туристическият отрасъл бележи ръст. той се изразява в увеличаване на туристическите, пристигания след 2011 година със средно 4 % на годишна база;
- предизвикателства пред обществото свързани с продължаващата пандемия от Covid-19;
- анализират се тези процеси на примера на пандемията от коронавирус през пролетта и лятото на 2020 година;
- продуктът на религиозният туризъм включва безброй много религиозни атракции, които могат да бъдат групирани в няколко области, подробно обяснени в статията;
- представяне на кулинарния туризъм самостоятелен клон със свои особености, ресурси и утвърдени дестинации;
- представяне на кратка ретроспекция на неговите трудове на трудовете на проф. Анастас Иширков за Добруджа;
- целта на статията е да се представят поуците от Covid-19 и позитивно да се погледне в бъдещето, когато туризмът неизменно ще преживее своя „рестарт“;
- представянето на Родопите като етнодемографски и културен "мост" на Балканите;
- анализиране на актуалното състояние свързано с пандемията от Covid-19. По основни показатели и редица чисто географски аспекти на тази зараза;
- подчертаване на някои важни концепции, идеи и подходи, които в чисто географски план са част от теоретичната наука; тези, които са напълно приложими при обучението на туристически кадри с цел изграждане на пространствена представа;
- подчертаване характеристиките на slow tourism, движението за slow food movement и food tourism, като се изяснява силната им взаимосвързаност и благоприятния им ефект върху селските райони в България;
- изясняване на демографската ситуация в община Кирково в периода 2011-2022 г., която е планинска, тя е едновременно и погранична територия.

4. Критични бележки и въпроси

Като рецензент смятам, че цялостната научна продукция на доц. д-р Веселин Петков отговаря на темата на конкурса /с изключение на статията за аутизма/. Личи, че той притежава задълбочени знания, които успешно е реализирал в своето творчество.

Нямам въпроси към кандидата.

5. Заключение

Въпреки „приятелския огън“ към него, убедено давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Факултета по Природни науки, доц. д-р Веселин Петков да заеме академичната длъжност **ПРОФЕСОР** в област на висше образование: **4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята (Социална география, културен туризъм и регионално развитие) в Катедра „География, регионално развитие и туризъм“.**

02.09.2022 г.
гр. Шумен

Рецензент:
проф. д.с.н Соня Илиева